

EGY ÉV A SZŐLŐBEN

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

Szerkesztő és kiadótulajdonos:

CSOMOR KÁLMÁN.

Idő előtt.

Lassanként elérkezik ideje annak, hogy a szőlők ültetéséhez beszerzendő vesszők beszerzése fölött a gazda elmélkedjék s így elérkezett ideje annak is, hogy a szőlők jövőjéről alkalomadtán mi is ismét elmondjunk egyet-mást.

A kezdetnél rendkívül talányosnak mesésnek tűnt az fel, hogy a hegyi szőlőket amerikai alanyokra ojtott szőlőkkel ültessük be.

A sok különböző hírek, a sok sületlen üres beszédek, a sokféle bölcsekedő silány tanácsok, a helytelenül keresztül vitt kísérletek sikertelenségei, azután még hozza az a nagy lűhó lárma, melylyel az egyes balsikert világgá bocsajtották: rettenetes sokat ártottak az új szőlőszetnek.

Ha ezelőtt 5–6 évvel oly tisztán tárgyilagosan adták volna elő az új szőlők beállításának műveletét az arra illetékes szakférfiak, mint azt az én felfogásom szerint teheték volna, manapság a szőlőszettel felettébb sokkal előbb volnánk.

Pedig hát azt lehetett volna tenni, mert Franciaország egy évtizeddel majdnem előttünk járt; s akkor azok már azon gyakorlati tapasztalatok birtokában voltak, melynek birtokában manapság mi eléggé nyugodtan és bátorsággal lépünk az akcióba.

Megkellett volna azok gyakorlati munkálkodásukat tanulni, s minden okoskodástól menten, egész népies irányban nézetem szerint úgy mint talán mi is irunk, sok ezer vagy talán száz-ezer példányban kinyomatni, díjtalanul a szőlészek között szétosztatni. Én azt hiszem, ezen eljárás oly rendkívüli eredményeket szült volna, melyek kimagyarázhatlanok.

A helyett egész titokzatos mesterséges műnek tüntettetett fel, melytől az egyszerű munkás népség kétségbe esett.

Végtére hát eljutottunk oda, ahol látunk, és így manapság tudjuk azt, hogy az amerikai alany a neki alkalmas talajban ellenáll; tudjuk azt, hogy az ojtványok sikerülnek s tartósak; — tudjuk, hogy az ojtványok tetemesen nagyobb termést adnak, mint az európai tőkék. Tudjuk, hogy az ojtványokat miképen kell előállítani. Most már csak azon kérdés áll elő: kifizeti-e magát ama roppant fáradság és kiadás, melybe az új szőlők előállításai kerülnek.

Őszintén szólva, a hogy ma állunk, hogy a meglevő finom minőségű borainkat is alig bírjuk még olcsó árért is értékesíteni: nem igen nagy reménynyel kecsegtethetjük magunkat.

Hiszen kérem szépen, az 1885. évben termett jobb borainkat akkor, mikor még a gátban is sok bort termett 25—28 forintjával adtuk el! S az azon időből megtartott borokért most sem akarnak 30—32 frtnál többet adni!

A gyenge silány borok, vagy a homoki bornak megvan az ára. Ezek egy bizonyos magas árt elérnek: jobbat, kétszeresebbet majdnem mint az előtt. De a jobb minőségűek azok nem kerestetnek, illően nem fizettetnek.

Már pedig mi hegyi szőlőinkkel csak is a jobb minőségűeket fogjuk termesztetni, s ha azok később is oly alacsony árral fizettetnének: alig lehetne a gazdának benne, befektetett tőkéje- és szorgalmának eredményét elérni. S ha ez a helyzet állandónak ígérkeznék, nem igen nagy kedvvel lehetne a költséges és fáradságos új-szőlészet terére lépni.

De vizsgáljuk meg kissé részletesebben a helyzetet, honnét veszi ez eredetét?

A gyenge borok keresettek azért, mert ezek léptetnek értékesebb hegyi boraink elejébe. A lelketlen üzérek megfestik, megszínezik, megfűszerezik; ha kell ezukrozzák, tisztítják, szitálják pancsolják, míg végre a kész kotyvalékot lelkiismeretlenül megkeresztelik.

Igy születik: a budai, szegszárdi, egri, visontai, stb. vörös borok születési éveiknek tetszés szerinti megállapításával, úgy a hegyaljai, érmelléki, badacsonyi, stb borok. Holmi agyafurt vegyülék hozzáadásával lesz rizling, bakator, furmint, muskolat, sat. elnevezés. Azután karesú tetszetős butellába beöntik, mint a ledér hölgy czimlapokkal kiczifráztatik, tetszetővé tétetik s fényes tárczán felszolgálják s előtted áll: igyál!... Ha nincs más, hát a nagy közönség ehhez is hozzá fanyalodik!

Pedig hát dehogy nincs! de mikor ezen pancs, keverék és hamisítás a mai korban mehet s nagy perczentet nyujt, miért adna a kereskedő az igazi még a pinczékben levő jó borokért megfelelő árt?...

Tisztelet a kevés kivételnek, de hogy a közönség legalább 70 perczentben hamisítványt fogyaszt, azt egész bátran merem állítani.

Ha ez továbbra is így mehetne, akkor én is leteném a tollam s azonnal tuladnék még azon uj-szőlőmen, melyben több évi fáradságon át vagyonom egy része befektetve van. Nem buzditanék senkit, nem biznék szőlőszetünk jövőjében, s bűnnek tartanám, a vagyonában megtámadott szegény becsületes szőlőszeket, hogy idejüket, pénzüket ily reménytelen térre vigyék.

Hittem, biztam benne, hogy ez nem maradhat így sokáig, mert nincs értelmes okos ember, aki eme csúf visszaélést ne ösmerje s el ne ítélje. Legföllebb azok, akik ezen átmeneti korszakot így felhasználják.

Legkevésbé lehetett föltenni azt, hogy a haza sorsát szíven hordozó nagyok engedjék eme bor-ledérséget űzni. Engedjék különösen most, mikor a közönségnél az uj-szőlőszet helyreállításánál annyi irányu segílyt nyujtanak, s oly nagy bizalomra van szükség!

Maga a késedelem is lankasztólag hat, a bizonytalanság méginkább. Manapság azonban azon helyzetben vagyunk, hogy minden aggodalmaktól, melyek ez irányban bennünket aggasztottak, megszabadulhatunk.

Megszabadíthat bennünket a Miniszter úrnak a legutóbbi költségvetés alkalmával tett kijelentése, melyben kimondja, hogy a borgyártás betiltásának törvényjavaslatával kész, s még ez év folyamán a ház elé terjesztendi.

Tehát a borgyártás be lesz tiltva, s elérkezik az idő, midőn a nagy közönség ismét valódi s nem talmibort ihatik!... Elérkezik az idő, midőn a jó bornak megadják illő árát, s így az uj-szőlőszetbe teendő befektetés és fáradság kifizetendi magát.

Most már csak időre, pénzre és Isten áldására van szükségünk, mert az újabb, az olasz bor csak mumus, attól egyáltalában nincs mit félnünk.

Nincs félnünk, mert az a mi hegyi borainknak, silány minőségénél fogva konkurencziát nem csinál; — az, aki a mi kitünő borainkat issza, nem fogja azt az olasz borral felcserélni.

Azért tehát egész bátran mehetünk az új szőlőszet terére. Aki előbb kezd, előbb veszi hasznát. Aki nagyban termel, nagyban szüretel. Fel tehát egész bátran az új-szőlőszet munkájára.

Kün a szőlőben.

Ha a helyben eszközölt fás-ékojtás nemes gallyait a gyökerektől meg nem tisztítottad: nagy hibát követtél el, mert az ojtvány a nemes gally gyökereiről élt, s a forradás erősödésre nem lévén utalva, nem haladt tovább.

Ha tisztítottad, akkor az ojtványaid forradása ez ideig eléggé megerősödött, de egyidejűleg a nemes gally újból gyökereket vert. Azért tehát azokat, mint az első alkalommal most is, éles késsel egészen a gyökérháznál le kell vágni.

Ha az első gyökértisztítás alkalmával az ojtványhoz érett trágyát tettél s földdel betakartad, hasznát vetted. Ha most rakod hozzá, még ez évben erősebb fejlődést várhatsz. Ha semmit sem teszel sem vesz el a világ, mert az ojtás úgy is kiszleni fog. Csak-hogy gyengébben mintha trágyával hajtottad volna.

A kézzel eszközölt s bár állandó helyére vagy oskolába ültetett ojtványok gyökerei is, a nemes gallyból eredt gyökerektől megtisztítandók. Az állandó helyre ültetett ojtványoknál a trágyázás szintén hasznos. Az oskolában nem szükséges a trágyázás.

Ha az ojtás kézzel parafával eszközöltetett s állandó helyére rakatott ki, egészen elérkezett ideje annak, hogy a gyökértisztítással egyidejűleg az ojtvány a parafától megszabadítassék. Itt megjegyzem, hogy a parafával eszközölt ojtványnál a nemes gally nem igen s csak ritka esetben hajt gyökeret. Tehát mint látszik, a parafa-ajtásnak azon előnye is van, hogy az első gyökerezés itt mellőzendő; s miután az első gyökerezés költsége ezzel megtakarítatik: nagyobb összeg takarítatik meg, mint amennyibe a parafa kerül. Tehát a parafára tett kiadás ezzel elenyészik.

A parafát az ojtványról egy éles de keskeny harapófogóval vesszük le úgy, hogy azzal a drótot szétesípjük s a parafa önmagától leesik.

A leszedett parafát nagyon czélszerű amint leszedjük az ojtvány mellett a földön hagyni, hogy azt egy olcsó napszámos vagy gyermek spárgával összekösse s összeszedje.

Összekötni azért előnyös, mert akkor a használatnál a munka vele egész könnyen megy. Ellenben, ha úgy fél darabokban hányjuk rakásra, az egybeillő párok összeválogatása többbe kerül, mint maga a parafa értéket képvisel.

Bár az igaz, hogy a parafák a gépek által egyenlőre vágattak, de az is igaz, hogy a történt kötés által más-más alakot nyertek; már pedig csak az egyenlő takarók alkalmasak teljesen.

Minden kicsinségben, ha azok kivétele nem igen költséges, tartunk rendet.

A pamuttal, raffiával vagy spárgával kötött ojtványok kötegeinek szétvágására gondolni sem kell; azok mindegyike felbomlik, szétfoszlik a földben.

A helyben eszközölt ojtványoktól a karónak hiányozni nem szabad. Erősen beverve kell alkalmazni, különben dus hajtásai ki-döntik, s a nemes gallyát az alanytól lecsavarják, s az ojtást meg-semmisítik. Azért tehát azt állandóan figyelemmel kell kísérni.

A zöldojtások körül is van tenni való; nevezetesen ha a nemes gally jól fejlődött: vissza kell csipni, karóhoz kötni, nehogy a vihar letörje.

Az erős forradásoknál a pamutra nincsen már szükség, attól az ojtvány teljesen megszabítandó. Csakhogy az ojtvány a forradás alatt és felett a karóhoz erősítendő, hogy az ojtás semmiféle meg-ingásnak kitéve ne legyen.

Ha a felesleges vadhajtások ismét előtörtek, újra eltávolítan-dók, s most már minden igyekezetünk oda fordítandó, hogy az alany és a nemes gally beérjék. Mert e nélkül a zöldojtás élete egy fabad-kát sem ér.

Ha elültetjük: él; ámitgatja gazdáját, míg végre mint minden egészségtelen: elvesz. S ekként: oda az idő, oda a pénz, oda a remény.

A későn eszközölt s nem eléggé erősen fejlődött ojtásokon, ha azok az ojtványt nem vágják, a pamut egy darabig még rajta ha-gyandó, de szeptember elején úgy tizedike körül mind leszedendő azért, hogy az ojtvány ezen része is a nappal és levegővel érint-kezzék, s így még beérjék.

Nagy meleg időben a terméssel rakott szőlőkben járni kelni nem szabad. Ha esetleg közte tenni való van: az reggel és este

eszközöltessék, midőn a nap melegen nem süt. Vigyáznunk kell, hogy a gyümölcsesél mi sem érintkezzen, mert a pora leveretik, s a mely szőlőszemről a por leveretik, ritkán érik be. Egres marad.

A szőlőt érés előtt be kell kapálni, s többé most már csak a gazdának van benne a helye. Ha idegen lábak járnak benne, a nyomok elárulják. S így láthatjuk, vajon hivatatlan kezek nem garázdálkodtak-e szőlőinkben.

Sok esetben megtörténik, hogy az alsó fűrtök a földön tekszenek. Ezeket a kapálás előtt kell felkötözni, különben elromlanak. Ezért tehát czélszerű, ha a kapálók előtt asszony vagy gyermek halad s ezeket felköti. Végezhetik azonban magok a kapások is, de kötő anyagot magokkal herdjanak.

Ha füvesedik a szőlő kapálni kell, s ezzel az őszi munkák elvannak végezve.

A gazdának tennivalója a szőlőben egyidőre bevégeztetett, de következik a gondoskodás, melynek ki kell terjedni arra, hogy termelt vesszőjével mit kíván tenni? Amit elültetni nem akar s így eladásra szánja, azt számba kell venni s eladás végett idejékorán hirdetni, mert hát: aki korán kel aranyat lel.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Beccses lapjának egyik szerény olvasója s az új-szőlőszetnek egyik igen komoly foglalkozója lévén, az iránt kérem t. szerk. urat, méltóztassék alábbi soraimnak helyt adni. Hagy mondom el, hogy hát én mit csináltam, s minő eredményt értem el. Hiszem lesznek olyanok, akik azt szívesen elfogják elolvasni, s ha egyebet nem, legalább bátorságot meritenek ha látják, hogy egy másik szőlőműves-társuk, mily bátorsággal ment bele, s hála Istennek, mily eredményt ért el.

Nem mertem volna azelőtt még egy évvel sem hinni azt, hogy az a bizalmatlanság, mely szőlős-gazda társaimnál mutatkozott, így rendkívül gyorsan, így rendkívül nagy mérvben megváltozzék.

Ezelőtt egy pár uttörő közöttük első sorban is tekintetességed volt, aki ezzel évek óta foglalkozik; manapság az elv általában el van fogadva és erősen megvagyok győződve, miszerint a jövő tavasz legalább 3—400 egyént talál az új-szőlőszet munkájánál.

Hogy félre ne értessem, nem a munkások de a gazdák számát állapítom meg legkevesebb ennyiben. S azután kérem a többi most már csak idő kérdés!

A bizalom meg van; többre alig van szükség. Annyi pénzt még majd csak szoritunk össze, amennyivel az ujtásnak tisztességesen neki mehetünk.

No de alulirott szőlőműves nem a szőlőszet jövőjét akarom én jósolgatni! ami terünk a munka lévén, áttérek az én munkámra.

Kitünő, kötött talaju barna földbe ahol évtizedek vagy talán századok óta mindig szőlők voltak, fordítatlan földbe ültettem 1891. év tavaszán 11—12, 1000 □-öles hold területre sima ripáriát, s azt ugyanazon évben eléggé jól kezeltem.

Jelen év tavaszán tehát egy éves alanyba, azokat melyek alkalmasak voltak fás-ékes ojtással beojtottam. Beojtottam mintegy 20000 darabot s lett az eredmény a következő:

A kertmegi szőlőben fehér fajokkal ojtattam 6000-ret; az eredmény 65%. — Itt nagy hiba volt, hogy az alanyok nem voltak egészségesek.

A Saár hegy alatt fekete fajokkal ojtattam 6000-ret; itt az eredmény 75%.

A szurdok alatt tisztán kadarkával ojtattam 8000-ret; az eredmény 85%.

S én uram ezzel felettébb meg vagyok elégedve. Hálát adok Istenemnek, hogy megkezdtem, majd haladok már én a magam útján.

Miután ezen szaklap messze vidékeken jár, ahol hát bennünket talán még a hirüinkből sem ösmernek, azért még azt is elmondom, hogy minő nagyszerű szakférfiak áltak rendelkezésemre ezen első munkámnál.

Eddig a sok bölcs oktatás zsibbasztott meg bennünket, midőn az egyik szakegyén a másiknak ellent mondott, midőn az ojtásokról oly nagy leczkékét irtak s órahosszáig adták elé.

Nohát én az egyszerű, tekintetességed által is gyakorolt eljáráshoz fordultam. Az egész kiadásom aránylag kevésbé került s ma van 12 hold szőlő, melyben 15.200 ojtvány van és pedig legnagyobb részén a hajtás az öt láb hosszú karót meghaladta. Ha az Isten éltet a 15000 tőkén jövőre termést várok és ez már maga adja meg a többi kiadásokhoz szükséges jövedelmet.

No hát uram nem olyan ördögi mesterség ez! Csak hozzá kell fogni, s aztán megy minden a maga rendén.

Hogy kik voltak az én kitanult híres munkásaim, már egyidőben szives volt tek. szerk, úr említeni.

A tél végén összeszedtem 14 suhancz fiút, akik a házamnál elrontottak vagy 3—4 köteg szőlővesszőt, midőn így magukat némileg begyakorolták, neki mentünk a munkának, s az Isten áldása jutalmazta, az iparkodó fiatal új-szőlészek fáradságát.

Ha valaki kételkednék tessék eljönni ide Gyöngyösre, szivesen bemutatom az általam említett eredményt; és azt hiszem nem bánja

meg, mert lát már itt vagy 6 úttörő urat közöttük első sorban tekintetességed, aki már ez évben csengős lovakkal állhat a szüretelő káddal a szőlővégeire.

Szives közléseért köszönetet mondok.

ifj. Zrupka Ferencz,
szőlőműves.

Kérdések és feleletek.

Kérdés: 1. Miről ösmerjük fel a peronosporát? Mikor kell a peronoszpóra ellen és hányszor permetezni. Dr. P. L.

Felelet: A peronoszpóra ösmertetése részint a kormány kiadmányaiban, részint a kékkő és fecskendő árusítók árjegyzékeik mellé csatolt nyomtatványokban, részint a hírlapokban oly tágas téren lett ösmertetve, hogy annak hosszadalmas ösmertetésével talán feles munkát végeznénk.

Mindamellett mivel több oldalról tétetett több irányba kérdés s mivel időszerű rövidre vontan következőképen válaszolok.

Eddig három szőlőlevel-betegséget ösmerünk.

1. Az Erinozis, vagy mint most már elterjedve Erineum név alatt ösmeretes: ez a levél alsó részein gömbölyded alakban, a levél benyomása üregében fehér-sárgás színű nemezhez hasonló foltban jelentkezik, s a level felső részén ezek bibircsei láthatók. Ez ellen nem kell védekezni, nem veszedelmes. Ezen betegséget Phytoptus vitis nevű atka okozza.

2. Az Oidium. ez abban különbözik az előbbitől, hogy ez a level felső lapján is látható. Ez sem veszedelmes.

3. A peronoszpóra viticola. Ez igen veszedelmes, mert ez nemcsak a levelektől fosztja meg a szőlőtöt, de a fürtöket, a vesszőket is megtámadja.

Azon körülménynél fogva, hogy a szőlőtöt leveleitől megfosztja, a nedvkeringést megakasztja s a gyümölcs beérését hátráltatja. Hátráltatja egyszersmind a szőlővessző beérését is, sőt a szőlőrügyek székeire is behatol, azt elrontván, a jövő évre is kárt okoz.

Peronoszpóra ellen védekezni lehet fecskendezéssel, melyhez nagyobb, lombosabb szőlőtönél fecskendőket használunk. Apróbb lomboszatú szőlőtő permetezésénél elég alkalmas a ruhasöprő is.

A fecskendők között legjobb a Vermoler-féle „Éclair“ permetező. Ára a múlt évben 24 frt volt, ez idő szerint 21 frtért beszerezhető: Budapesten a Magyar gazdák szövetkezeténél, — Szávoszt Alfons, valamint Szávoszt Emil uraknál.

Figyelmeztetem az illetőket, hogy a fecskendő belsejében van egy hosszú gumicső, melyet a gép tetején levő rekesz levételével a gépből kivenni lehet és a gépre reá kell csavarni.

A permetezéshez használni szoktak:

I. Bordeauxi keveréket, mely áll 100 liter víz, 2 kgr. rézgálicz, két kilogramm égetett mészből. A rézgáliczot összetörve meleg vízben fel kell olvasztani. A meszet szintén fel kell olvasztani, s a kétöt összeönteni. Vigyázni kell azonban, hogy a keverékben salak ne legyen, különben a gép a munkánál bedugul. Azért ennek kikerülése végett szítán vagy sűrű rostán lehet átteresztetni.

II. A szódakeveréknél csak az a különbség van, hogy itt mész helyett szódát használunk. Tekintve a szóda olcsóságát ez alkalmasabb: mert nincsennek benne oly salakok mint a mészben előfordulnak.

Ezen oldatot azután belátásunk szerint erősebbre is készíthetjük akkor különösen, ha a peronospora erősen föllépett. Ily esetben használhatunk egész 3—4 %-tőli rézgáliczot és ugyanannyi meszet vagy szódát.

Ezen keverék a borrá feldolgozandó szőlökhöz való. Ellenben a csemege-szölökhöz következő keveréket használunk, mert az előbbieket után itt-ott foltok maradnak:

III. Egy liter rézgáliczot felolvasztunk 3—4 liter meleg vízben. Ha a víz kihült, hozzá öntünk 1 1/2 liter 22° amoniákot. Ha megtisztult s ultramarin kék színű lett 200 liter vízben feloldjuk.

IV. Veszünk egy fél kilogramm rézgáliczot, azt 100 liter vízben feloldjuk. Ezzel azonban nagyon kell vigyázni, mert a szőlő levelét s a gyümölcsöt is megperzseli. Itt már a legfinomabb felhő alakú permetezést lehet csak használni.

Járatlan emberek kezébe ezen utóbbi eljárás nem igen való.

V. Az azurin egy kész összetételű keverék, melyből egy kilogram egy katasztrális holdra elég; ára egy kgrnak 1 frt 60 kr. Kapható Budapesten a Magyar mezőgazdák szövetségénél.

A kevésbé értelmeseznek ez utóbbi igen alkalmas. Egyszerű eljárása az, hogy egy kilogramot 5 hectoliter vízben kell feloldani, s vele azonnal lehet fecskendezni.

Egy hold permetezéséhez megkivántató anyag nem jó többé két forintnál, két ember egy nap egy holdat megfecskendez. Tehát nem is költséges.

Csakhogy azon körülményre figyelmeztetem az illetőket, hogy forró napos időben délelőtt 9 órakor be kell szüntetni a permetezést, s csak délután 3 órakor lehet folytatni. Továbbá, hogy esős időben permetezni feles munka, mivel az eső a keveréket lemossa.

Ajánlva van a háromszori permetezés. Első virágzás előtt, második július és a harmadik augusztus hóban. Én azonban az első permetezést akkor eszközölöm, ha annak szükségét látom.

Például nálunk még a peronoszpóra nem lépett föl.

Szükségét látom permetezni azonnal, mihelyest a határban bármily kis mérvben lépett föl a peronoszpóra, mert a terjedése rohamos.

Erősebbé vagy gyengébbé teszem a keveréket a szerint, amily mértékben lépett föl a peronoszpóra.

Kérdés: 2. Mi oka annak, hogy a múlt évi szőlőtők fejezetei ez év tavaszán elvesztek? Lehet-e az ellen óvintézkedéseket tenni. Sz. A.

Felelet: Az ültetések elveszésének három okát ismerjük.

Az egyik az, ha télen át a tőke takaratlanul marad s így a nagy hidegben elfagy. Ez ellen úgy lehet védekezni, ha a tőkét rendszeren befödjük.

A másik oka a peronoszpóra kártékony hatása, mely tudvalevőleg az egy éves ojtvány hajtásának vesszejeit, valamint a hajtani hivatott rügyet is tönkre teszi.

A harmadik mint a múlt évben, ha a vessző nem érik be, s az éretlen vessző őszi hideg napokon takarás előtti időben elfagy.

Kérdés: 3. Hol lehet kész ojtott vesszőket beszerezni? P. A.

Felelet: Az állam egy milliónál több fás ojtványt eszközöl. Tehát első sorban az államnál lehet rendelni. Én azt hiszem valamint sima vesszőket, úgy kész ojtványokat is lehet az államtól kapni, nevezetesen: községeknek, társulatoknak, egyleteknek s egyéb erkölcsi testületeknek díjtalanul is.

De különben a gyöngyös-visontai szőlészeti társaság is ad el ez évben úgy fás mint zöld ojtványokat. Ez utóbbihoz a megkeresés Gyöngyösre czimzendő.

Kérdés: 4. Mily eredmény éretett el az év tavaszán eszközölt ékojtásokkal? G. F.

Felelet: Ez év tavaszán részletes leírását adtam annak, hogy miként kell a helyben eszközölni ékojtással eljárni. Elmondottam, hogy az ékojtást egyik legbiztosabban célhozvezető eljárásnak tartom.

Most a nyár végefelé, ahol munkáknak eredményét láthatjuk, éppen azon határozottsággal foglalok állást az ékojtás mellett, sőt tovább megyek s kijelentem, hogy a helyben eszközölni ékojtást jövő év tavaszán oly nagyban eszközölöm, menyire az idő s telepem engedi.

Hogy az ékojtás sikerre vezet, hogy magamról ne beszéljek, hivatkozom lapom mai számában közzé tett Zrupka Ferencz neves szőlősgazda levelére. Ez az élelmes és munkás szőlész minden okoskodástól menten ment neki a múlt évben, és pedig elég nagyban az új szőlőkultúrának. S egy év múlva, ha véletlen csapás nem éri, szüretel . . . hasznát veszi fáradságának, jövedelmét élvezni befektetett tőkéjének. Míg mások, akik éveken át kísérletezgetnek, a sok sikertelenségbe kifáradva, lemondanak az új szőlőszetről s az időt és befektetett tőkét elveszítik.

Zrupka Ferencz szőlőműves az 1891. év tavaszán a vadvesszőt elültette, ápolta; 1892. év tavaszán beojtotta, s az 1893. év őszi szüretel.

Tehát 3 év alatt már látja munkájának fáradságát.

Némelyek kétkednek, némelyek azt kérdik, de mennyit? Míg végre némelyek a szőlőtelep hézagosságát vetik ellenül.

Akik ellent mondanak azok meggyőződést szerezhetnek nálam is, ahol a 3-dik éves szőlőtő illetőleg második éves ojtvány dús terméssel diszlik.

De hát mindenütt ahol kellőképen kezelik az ojtványt, a helyben eszközlött ojtvány második évre dúsán terem. Sőt vannak ojtvány tőkék, ahol már az első évben 2—3 fürt szépen fejlődött szőlőfürt látható.

Hogy mennyi mustot szűr valaki az ojtás második évében? attól függ, hogy mennyit ojtott.

Egy jól sikerült ékojtás, jól trágyázott de egyébként is alkalmas talajban jól kezelve a második évben hoz 4—8 nagy fürt szőlőt, később többet. Most már az a kérdés hány tőkét ojtott?

Hogy az ékojtással a szőlő az első éveken hézagos, az áll; de hogy az ne maradjon ismét csak a gazdától függ?

De hát kérem hézagos az, más ojtási és ültetési eljárásnál is!

Az ékojtás már az első évben rendkívül dúsán fejlődik, s oly lombossá nő, hogy ezt más eljárással nem érjük el.

Az ékojtás éveken át elüt a többi eljárástól s tapasztalataim szerint erősebben fejlődik és kevesbé vesz el.

Az ékojtással ez évben rendkívül szép eredmény éretett el, például van olyan táblám, ahol az ojtványokból alig maradt el.

Aki talán kétkedik és meggyőződni személyesen akar: azt itt nálam, de másnál is elérheti.

Kérdés: 5. Mi oka annak, hogy ez évben az ültetések rosszul sikerültek? Cs. S.

Felelet: Az idén nemcsak az amerikai, de az európai ültetések is rosszul sikerültek. Ezek oka első sorban abban keresendő, hogy a mult évi időjárás a szőlővessző beérésére igen rossz volt.

Először is kellő meleg napos idő hiányában az örökös esőzés a hűs időjárás mellett a szőlővessző nem érett be.

A vessző éretlenségét elősegítette a csapadékos időjárás mellett föllépett peronoszpóra, mely a szőlőtőt levelétől megfosztotta s így a rendes nedvkeringést megakadályozván a vessző beérése lehetetlenné volt téve. Továbbá, hogy a peronoszpóra a vesszőre de még a vessző alsó szemeire is reá rakodott.

Leginkább előidézte pedig az, hogy összel pár napon át oly hideg idő volt, mely az éretlen vesszőt teljesen tönkre tette.

Tehát a mult évi rossz időjárás a vesszőket nem érlelte be. Éretlen vesszőnél pedig a siker kivan zárva.

Ha jósolni szabad, egész más eredmény lesz elérve a jövő tavaszon, amennyiben az állandó nagy melegség a szőlővesszőket teljesen befogja érlelni. Sőt eme meleg időjárás nemcsak az alanyvesszőket, sőt a zöldojtásokat is befogja érlelni, s tessék reá emlékezni, hogy az idén termelt vesszőkkel valamint a zöldojtásokkal rendkívül fényes eredménynel lehet a jövő évben ültetni.

De hát egy sikertelen év ne riasza el az új-szőlő kultiválásától, hiszen erre a gazdaszat más ágánál is számolni kell.

Nézze kérem! még az 1891. évi ültetések és ojtványok amelyek már a múlt évben kihajtottak, ezek is sokat szenvedtek. Ez év tavaszán közülök sok nem hajtott ki.

Ez a baj is arra vezethető vissza, hogy tavasszal a vessző kihajtott, de a rossz időjárás mellett nem érett be. Bekövetkezett az őszen az a párnapos hideg idő, mely az éretlen hajtásokat lefagyasztotta megrontotta. Innen van az, hogy több helyütt a múlt évben kihajtott szőlőtők fejezetei elromlottak, avagy alulról hajtottak ki, vagy teljesen elvesztek.

Többhelyütt lehetett hallania azt a kérdést, hogy hát mi oka annak, hogy az egy éves ültetések fejezetei elvesztek. Ezen kérdésre szinte a fennebbi adja meg a magyarázatot.

Kérdés: 6. Hol lehet a csemegeaszőlőt értékesíteni? P. F.

Felelet: Ilyen kérdés intéztetvén hozzám, hogy ennek is eleget tegyek, a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület nevében kérelemmel járultam a moszkvai, berlini, osztrák és magyar konzulokhoz, kérvén őket arra, hogy az ott lakó gyümölcskereskedéssel nagyban foglalkozó kereskedők neveit kipuhatolva küldenek meg.

Azon nézetben tettem ezt, mivel e két helyet találtam különösen olyannak, ahol a szőlő nagybani eladását sikerrel eszközölni lehet.

Az illető konzulok megkeresésemre a következő névsort küldötték be:

Moszkvában: Bjeloff, Zwerskajastrasse. — Genczeloft, Zwerskajastrasse. — Lapin, Petrofkastrasse. — Carl Mór, Wozdwizsenkastrasse.

Berlinben: P. Ropers, Freiheit 3. — C. Schalbart, Neue-Fridrichstrasse 77. — Auguszt Marting, Leipzigerstrasse 74.

Budapesten pedig kereskednek gyümölcsessel: Lencz-testvérek Petöfi-tér 4. sz. — Mulig Antal Ferencz József rakpart 25. sz. — Strodl Antal Ferencz József rakpart 29. sz. — Kraton Ágoston Ferencz József rakpart 36. sz.

Akik tehát szőlőt, vagy egyéb gyümölcsöt értékesen akarnak eladni, a fennebb elsorolt cégekhez fordulhatnak.

Kérdés: 7. Ősszel vágassam-e le avagy tavasszal a vesszöt? melyik elyönyösebb? P. A.

Felelet: Erre akkor tudnánk a legokosabban megfelelni, ha a téli hidegek minőségét tudnók.

Én például a lapos helyeken, ahol a fagytól félttem: ősszel mindenestre levágatom a vesszőket, mert így biztosítva vagyok.

Emelkedett helyen levő szőlőmben ahol eddig a téli fagyok kárt nem tettek, ha egyébként nem lesz reá szükségem: az anyján hagyom egész tavaszig.

Különben erről ősszel bővebben értekezünk.

Kérdés: 8. Elkerülhetlen-e a szőlővesszővel beültetendő föld megfordítása? G. F.

Felelet: Ezen kérdésre feleletet talál lapunk első számában. Itt csak annyit jegyünk meg röviden: akinek tehetségében ál forditasson. A fordított földben a vessző mindenestre gyorsabban halad. Ha már csakugyan megakarja pedig adni a módját, fordítás előtt a földet erősen trágyáztassa meg, s azután forditasson.

Ha azonban kevés van a pénz magból s fordításra nem telik, akkor sem hanyagolja el az ültetést.

A jelen évben a vesszők teljesen beérnek. Aki teheti az ültetést ne mulassza el.

Szőlőgazdák figyelmébe.

A pénzügyminiszter a következő rendeletet adta ki a szőlősgazdáknak a boritaladó fizetése tekintetében az 1892. évi XV. t.-cz. 3. §-a által adott kedvezmény igénybevétele tárgyában:

1. Az 1892. évi XV. t.-cz. 3. § a szerint nyílt községeken azok a szőlősgazdák, a kik szeszes italok kimérésével vagy kis mértékben való elárúsításával nem foglalkoznak, boritaladó fejében a saját termésű boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után az 1893. év január hó 1-től fogva nem a bor- és söritaladó árszabása szerinti teljes boritaladót, hanem csak az eddigi borfogyasztási adónak megfelelő részt, tehát 20,000 lakosnál népesebb községekben bor után hektoliterenként 3 frt 35 krt, bormust és szőlőcsefrefe után hektoliterenként 2 frt 52 krt fizetnek.

10.000—20.000 lakossal bíró községekben bor után hektoliterenként 2 frt 69 krt, bormust és szőlőcsefrefe után hektoliterenként 2 frt 1 krt.

10.000 lakosnál kevesebbet számláló községekben bor után hektoliterenként 1 frt 35 krt, bormust és szőlőcsefrefe után hektoliterenként 1 frt 1 krt tartoznak fizetni.

2. Azok a szőlősgazdák, akik ezt a kedvezményt az 1893. évre igénybe venni ohajtják, tartoznak a folyó évi szeptember hó 15-éig, illetve, ha a szüret előbb kezdődne, a szüret kezdetéig ebbeli igényüket a községi előljárásnál bejelenteni.

3. Ez alkalommal bejelentendő az illető szőlősgazda neve, lakhelye, házszáma, a házbeliék száma, a bejelentő szőlőbirtokának terjedelme holdakban, illetőleg négyszögölekben, a házi fogyasztásban felhasznált bor évi átlagos mennyisége, az ez évi remélhető termés hektoliterekben, a házi fogyasztásra és nagyban, vagyis 1893. évtől kezdve 56 litert tevő mennyiségben való eladásra szánt bormennyisége hektoliterekben.

4. A bejelentés megtételéről a fél a községi előljárástól egy gazolványul szolgáló barchát kap.

5. Ha a kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermését házi fogyasztásra akarja fölhasználni, köteles abban az esetben, ha termése 5 hektolitert meg nem halad, az egész termés után a kedvezményes adót a szőlőcsefrének, illetőleg mustnak a bor- és hús fogyasztási adó iránti törvények és szabályok 17. §-a értelmében való bejelentése, vagy pedig a bortermés szokásos felvétele alkalmával (bor és hús fogyasztási adótörvények és szabályok 48—49. §.) azonnal lefizetni.

Az a szőlősgazda ellenben a kinek termése 5 hektolitert meghalad, vagy az, a ki termésének egy részét nagyban, vagyis 1893. évtől fogva, legalább is 56 litert tevő mennyiségben ohajtja elárusítani, a bor és hús fogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának 23. és 27. §-ai értelmében szemleivet kap, s az adót a mennyiben adómentes leszámításnak nem volna helye, a fennebb idézett összeállítás 42. §-a értelmében a két havonként tartandó rendes leszámolások alapján fizeti.

6. A folyó 1892. év végeig a borfogyasztási és boritalmérési adók az eddigi módon szedetvén és az 1892. évi XV. t.-cz. csak 1893. évi január 1-én lépvén életbe, a fent említett kedvezményt igénybe venni ohajtó e célból a bejelentést a 2. és 4. pontok értelmében megtevő szőlősgazdák is a borfogyasztási adót változatlanul úgy fizetik, mint eddig és az 5. pont szerinti adózás 1893. év január hó 1-én kezdődik.

Nincs azonban kizárva ezután sem, hogy az egyenes adóköteles szőlősgazdák és az adószedésre jogosított fél az adónak másként átalány szerint való fizetésben meg ne egyezzenek; a mig azonban ily egyezés létre nem jön, egyedül az 5. pont szerinti megadózásnak van helye.

7. Az előző pontokban foglaltakra vonatkozó részletes utasításokat az 1892. évi XV. t.-cz. végrehajtása iránt kiadott 51015. számú utasítás 26. §-a szabályozza.

Adás-vételi értesítő.

Eladatik :

1.	1000 db. egy éves gyökeres vegyes Ripária, ezre	. frt. 30.—
	3000 db. sima vegyes Ripária, ezre	. frt. 10.—
	Eladó a vessző egészségeért szavatol.	
2.	40000 db. első rendű sima Jaquez, ezre	. frt. 12.—
	5000 db. első rendű herbemont, ezre	. frt. 12.—
	30000 db. Mustos-fehér, ezre	. frt. 8.—
	10000 db. Olasz rizling, ezre	. frt. 8.—
	10000 db. gyökeres Ripária, ezre	. frt. 30.—

Az összes vesszők permetezettek; az európaiak ojtványokról szedettek. A vesszők őszi szállításra alkalmatlan idő esetén tavaszra értetnek. Csomagolásért ezrenként 50 kr. fizetendő.

3. 40000 db. sima Othelló:		
első osztályú	frt.	20.—
második osztályú	frt.	12.—
4. 20000 db. bor- és esemegeszőlő gyökeres fásojtvány,		
ezre	frt.	150.—
5. 6000 db. különböző fajú zöldojtvány, ezre	frt.	100.—

Keresetek:

1. 1000 db. gyökeres York-Madeira.
2. 1000 db. sima York-Madeira.
3. 1000 db. sima Olasz rizling.

Hogy előfizetőinknek hasznos szolgálatot tehesünk elhatároztuk, miszerint lapunkban ezen állandó rovatot nyitjuk, amelyben az eladásra szánt és bejelentett vesszömennyiségek fajok szerint állandóan közétételnek. Valamint közzétételnek a venni szándékolts keresett vesszömennyiségek és minőségek, hogy így az adásvételt megkönnyíthessük és elősegíthessük.

Megkivánjuk azonban, hogy aki közvetítésünket igénybe venni szándékozik: előfizetőink közé sorakozzék. Nem előfizetőnek közvetítést nem eszközölünk.

Ha az eladásra szánt vesszőre vevő jelentkezik, úgy a venni szándékozonak: az eladó nevét és lakását levél útján tudomására hozzuk; egyidejűleg értesítjük az eladót a venni szándékozó lakásáról, hogy az adás-vételt maguk között tetszés szerint eszközöljék.

Az ilyen értesítéseket bevégzett üzletnek tekintjük s az állandó rovatból le hagyjuk. Ha azonban az adás-vétel nem történt meg s erről értesítettünk: mindkettőt újból az állandó rovatba felvesszük, s kereslet esetén a vevővel az eladó lakhelyét és nevét valamint az eladónak a vevő nevét másodszer is tudatjuk.

Ezen esetleges négy levél irásért, a rovatban leendő fölvételeért, könyvezésért s. a t. a bejelentés alkalmával 2 forintot kérünk beküldeni. Ha az eladás vagy kereslet az öt ezer szál vesszöt meghaladja, minden további öt ezer szál után egy-egy forint előre a bejelentés alkalmával beküldendő.

Levelezésünk fáradságunk vagy más czimen többet vagy eladás százalékat nem követelünk.

A bejelentések valamint a keresletek sorrendben vezettetnek be; és sorrendben elégítettnek ki. Ezen könyv előfizetőinknek betekintés végett rendelkezésükre áll.

Mivel pedig az idő már bekövetkezik, felhívjuk t. előfizetőinket, hogy ezen rovatunkat ha úgy tetszik vegyék igénybe.

Különfélek.

Előfizetőinkhez. Célunk, tervünk, hogy lapunk az év második felében havonként kétszer jelenjék meg: a kellő számú nyilatkozatok hiányában nem sikerült, s így marad a régi állapot. Azon néhány előfizetőt aki az 1 firt felülfizetést beküldötte felhívjuk, sziveskedjenek nyilatkozni: visszaküldjük-e pénzüket vagy a lap jövő évi előfizetésére tartsuk meg. — Akik irnak, azoknak visszaküldjük, akik nem, azokét a jövő évre irjuk elé.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület határozata: 22. Olvastott Csomor Kálmánnak, mint az „Egy év a szőlőben” című folyóirat szerkesztőjének kérelme, melyben folyóirata részére az Egyesület erkölcsi támogatását kéri.

Elnök ama nyilatkozata folytán, hogy volt alkalma számos levelet látni az ország különböző részeiből, ahol a lap szellemi vezetése kiválóan helyesnek és üdvösnek ösmertetett el. Valamint többek pártoló hozzászólása után, tekintettel arra, hogy eme jól szerkesztett szaklap a szőlők rekonstruálásával hasznos szolgálatot tesz, egyhangulag határozatilag kimondatik, hogy az Egyesület minden anyagi kötelezettség nélkül az „Egy év a szőlőben” című szaklapot, — mely a gazdászat egyik ágát, a szőlőszet rekonstruálását tűzte ki feladatul — erkölcsi támogatásba veszi s megengedi, hogy ezen körülmény a lap homlokán helyt foglaljon s az „Értesítő”-ben az egyesület tagjainak pártfogásába ajánltassék.

Az olasz borokról. Eddig csak rémitgettek bennünket az olasz borok beérkezésével, végre bekövetkezett. Folyó hó 27-én kezdődött meg az olasz borok beszállítása 3 frt 20 kr vám mellett Ausztria és Magyarországra. Egyszerre 50 ezer hektoliter bor érkezett Triesztbe. Ezen körülmény már ezelőtt is zsibbasztólag hatott boraink árára, most pedig egy ideig még jobban fogja nyomni az árakat. De hát nem hisszük, hogy ez sokáig tartson. Először, mert a borok a mi borainkat minőség tekintetében meg sem közelítik, másodsor, mert oda is elfog jutni a phylloxera, amint már föl is lépett.

Olaszországban az idén nagy és bőséges szüretre van kilátás. Küldözgetik is mindenfelé az ajánlatokat. Jól mondják azt, hogy a baj nem szokott maga járni. Első volt a filloxera utána jött a peronospora; pancsolták a bor elnevezés alatt árusított kotyvalékot, s most jó a sok olasz olesó bor. Hát bizony sok a jóból kedves szőlős gazdatársunk! De hát ami szivósságunk és áldott égalji viszonyokkal csak megküzdünk a sok ellenséggel! Tudom, hogy a küzdelem erős lesz és többen elhalnak, mert hát ehhez nagy kitartás kell; de azt is tudom, hogy a győzelem gyümölcsei édesek lesznek s babérjain pihenni, s az elvesztett jövedelmet élvezni kedves leend. Azért hát: **Okosan, lassan, de előre!**

Nyomatott Herzog Ernő Ármin könyvnyomdájában Gyöngyösön.